

Kardiyovasküler Sistem İnfeksiyonları

Endokarditler

Prof. Dr. Serap Şimşek-Yavuz

İÜ İstanbul Tıp Fakültesi

**İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji
Anabilim Dalı**

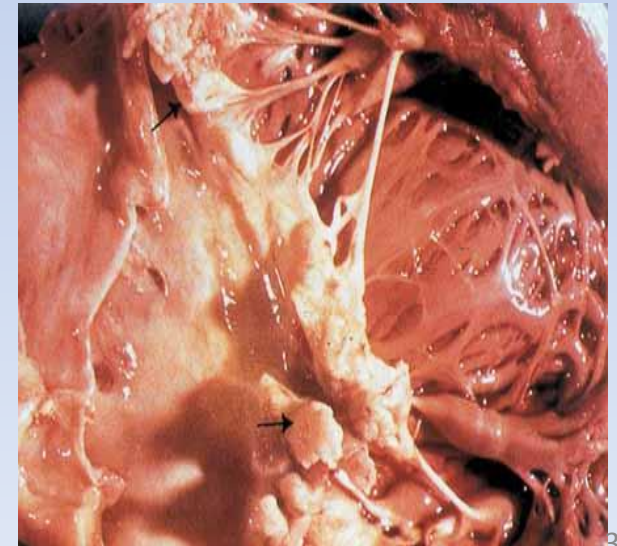
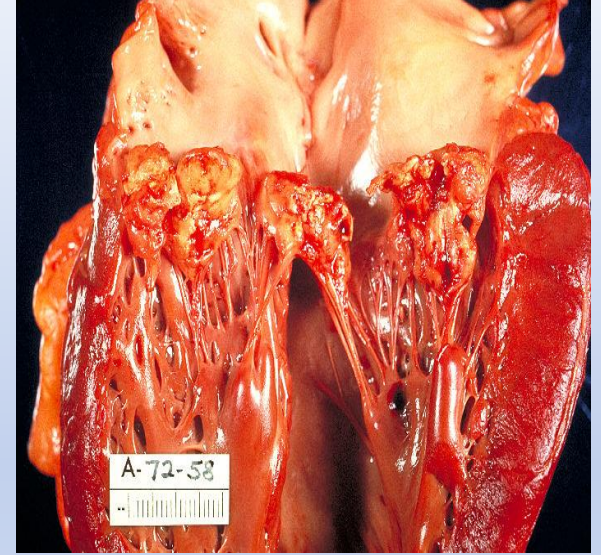

İnfektif Endokardit

- Öğrenim hedefleri
  - İnfektif endokarditin
    - Epidemiyolojisi
    - Klinik özellikleri
    - Tanısı
    - Antimikrobik tedavi ilkeleri
    - Cerrahi indikasyonları
    - Korunma yöntemlerini öğrenmek

İnfektif Endokardit (İE)

- Endokardın, genellikle bakterilerle olan infeksiyonu
- En sık kalp kapaklarında
- Kapakcıkta vejetasyon
- Septik emboliler
- Sürekli bakteriyemi
- İmmünolojik olaylar

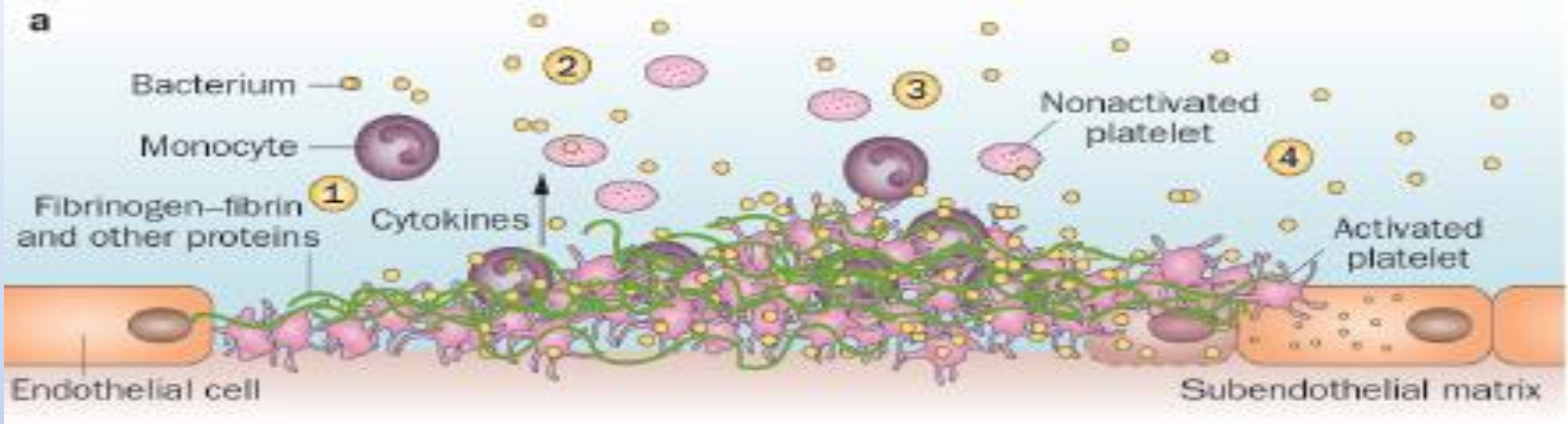

İnfektif Endokardit Patogenezi

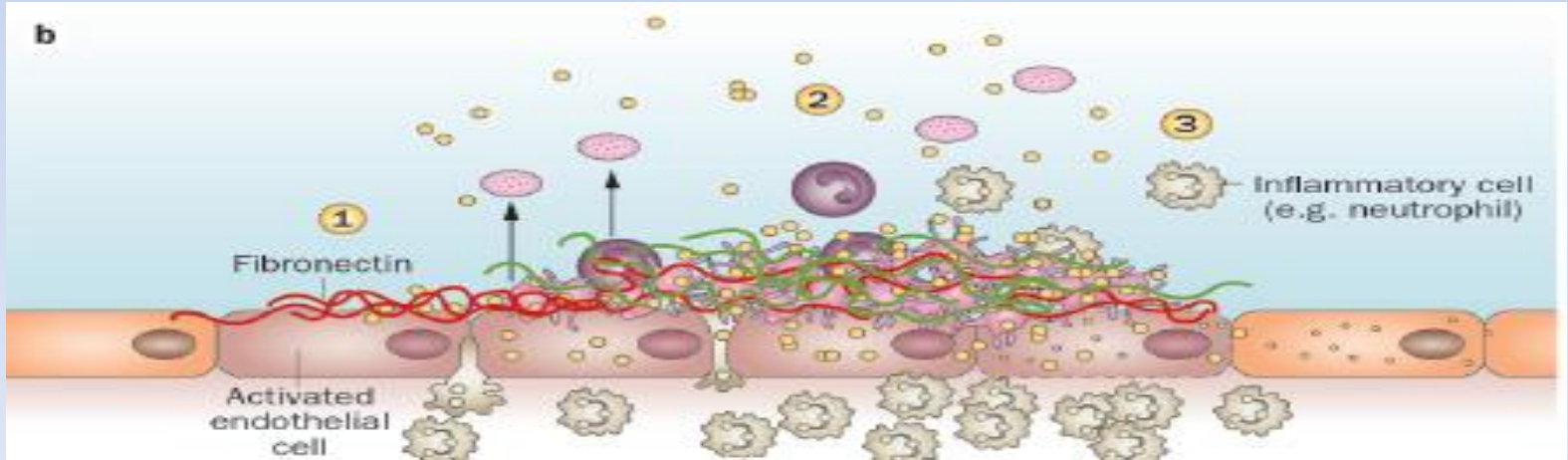
1. Eğilim yaratacak kardiyak durum
2. Nonbakteriyel trombotik endokardit (NBTE) oluşumu
3. Geçici bakteriyemi: NBTE'ye bakteri yerleşmesi
4. Vejetasyonun olgunlaşması
  - Vejetasyon= Fibrin ve trombositler içine gömülmüş bakteriler
  - Vejetasyondaki Bakteri Yoğunluğu = 10^9 - 10^{10} CFU/gr

İnfektif Endokardit Patogenezi

Mekanik hasar gelişmiş kapak kolonizasyonu: Genellikle bu şekilde, NBTE

İnflamatuvar endotel lezyonunda kapak kolonizasyonu: İnflamasyonla integrin artar, o da lokal fibronektin birikimine yol açar: *S.aureus*'da Fbp var

İnfektif Endokarditin Epidemiyolojisi

- **Nadir bir hastalık**
  - Yıllık 6/100 000 kişide
- **Artış gösteriyor**
  - Yaşlı, diyaliz hastası, transplantasyon vb hastalarında İE ↑
  - Sağlık bakımıyla ilişkili İE ↑: *S.aureus* ↑
- **Gelişmiş ülkelerde yaşamı tehdit eden 4. en sık enfeksiyon**
  - Sağ kalım hastane içi %80 (TR %75), 1 yıllık %70, 5 yıllık %60
  - Evre III A meme kanserinde 5 yıllık sağ kalım %70!!

İnfektif Endokarditin Sınıflaması

- Hastalığın süresine göre
  - Akut/Subakut/Kronik
- Doğal kapak/yapay kapak/ ICD/PACE/LVAD/TAVR
  - Erken yapay kapak İE: İlk bir yıl
  - Geç yapay kapak İE : >1 yıl
- Sağ kalp/sol kalp
  - Triküspid ve pulmoner kapak
  - Aort ve mitral kapak
- En önemlisi etkene göre yapılandır

İnfektif Endokarditin Sınıflaması

- Akut infektif endokardit
  - Hastalığın süresi <6 hafta
  - Hızlı seyir
  - Etken en sık *S. aureus*
  - Önceden normal olan kapaklar da tutulabilir
  - Büyük vejetasyon, apse oluşumu
  - Ateş, sepsis ve embolik olay fazla

İnfektif Endokarditin Sınıflaması

- Subakut/kronik infektif endokardit
  - Hastalığın süresi 6 hafta-3 ay/>3 ay
  - Yavaş klinik seyir
  - Etken viridans strep. veya hücre içi bakteriler
  - Önceden kapak hastalığı var
  - Küçük vejetasyon
  - Vasküler ve immünolojik fenomenler sık

Tipik İnfektif Endokardit Etkenleri

- Viridans streptokoklar
  - *S.mitis*, *S. sanguinis*, *S. mutans*, *S. salivarius* , *S. intermedius*, *S. anginosus*, *Abiotrophia* spp. ve *Granulicatella* spp.
- *Staphylococcus aureus*
- *Streptococcus bovis* (*S. gallolyticus* subsp. *gallolyticus*)
- *Enterococcus* spp.
- HACEK grubu
  - **A**ACEK veya HA**B**CEK şeklinde de önerilmekte

Presdispozan Duruma Göre İnfektif Endokardit Etkenleri

Doğal Kapak	Yapay Kapak (< 2ay)	Yapay Kapak (>2 ay)	Damar İçi İlaç Kullananlar
Viridans streptokoklar (%36)	<i>S.aureus</i> (%36)	Viridans streptokoklar (%20)	<i>S.aureus</i> (%70)
<i>S.aureus</i> (%28)	<i>S.epidermidis</i> (%17)	<i>S.aureus</i> (%20)	Viridans streptokoklar (%10)
<i>Enterococcus</i> spp.	<i>Enterococcus</i> spp.	<i>S.epidermidis</i> (%20)	<i>Enterococcus</i> spp.
<i>S.epidermidis</i>	Gram-negatif basiller	<i>Enterococcus</i> spp. (%13)	Gram-negatif basiller

Türkiye’den yapılmış 24 çalışmadaki toplam 2712 infektif endokardit olgusunun değerlendirilmesi (1974-2017)

Araştırmacı	Olgu sayı	Yaş Ort.	ARA %	Protez kapak %	İVD U %	CİED %	Diyaliz %	Staf %	S.aureus %	MRSA %	Strept %	Enterokok %	Brucella %	Kültür negatif %	Ameliyat %	Nozokomial %	Duke kesin %	Mortalite %
İşık S	14	41	61	23				24			24			54	100		70	
Küçükateş E	22	47	55	41	0			36			27	9	9	50	100			18
Kaya Z	24	41		13		4	8,3	21			17	4	33	21	37			8
İnanç T	27	47	67	41				33	11		4	11	4	45	19			15
Çaylan R	32	47		22				37	22		19	9		78	25			41
Zencir C	59	59		32				39							27		100	27
Tuğcu A	68	51	40	56		3	12	41	28	4	25	1,5	0	21	59	28	84	25
Sucu M	72	45	36	29			3	27	10		23	4	4	36	28		100	15
Heper G	74	25	66	14				44	21		29	15	7	11				18
Gürsül NC	80	51		12	0	22,5	7,5	49	27	2,5	20	17	12	51	56			15
Ağca FV	85	52	22	40		13		27	8	2	11	5	6	32	27		100	36
Taşbakan MI	100	52		13	3	42,5			18		32	11		26				14
Erbay AR	107	45		44										34				27
Akıl	112	45	18	17	8		5,4	50	35		29	16		16	13		90	29
Şimşek Yavuz S	112	55	12	33	4	8	13	31	15	3,5	22	8	1	29,5	56	35	77	28
Adademir T	119	39	39	20		2		24	22	11	9	3	3	57	76		100	
Çay S	121	55	14	42		10	18	33	16		21	7	6	29	38		100	24
Turak O	157	59	15	42		9		30	13		22	7	6	29	39		100	26
Leblebici H	158	47	39	0				28		6	11	11	6	34	51			31
Özveren O	174	39		15				15		2	29		6	47	100			16
Kocabaş U	194	48	22	12		3,1	6	30			16	6		43	52		100	20
Çetinkaya Y	228	36	64	20	0	0,4		27	24		14	6	5,7	50	37	12	53	23
Elbey MA	248	47	28	30		6		29	21	6	11	11	5	37,5	54		100	33
Şimşek Yavuz S	325	47	34	44	1	5,6	3	36	20	2	19	7	5	22	52	23	86	27
TOPL.	2712	47	37	27	2	7	9	31	21	5	19	9	7	37	50	25	90	24

Türkiye ve Gelişmiş Ülkelerde İE

Özellik	Türkiye	Gelişmiş Ülkeler
Yaş ortalaması	47	62
Erkek %	60	65
ARA%	37	2
Protez kapak İE%	28	25-30
İVDU%	2	10
CİED%	7	15
Kronik Diyaliz %	9	13
Nozokomiyal İE %	20	25-30
Mikroorganizma sıralaması	1. <i>S.aureus</i> 2. <i>Streptococcus</i> spp. 3-KNS 4- <i>Enterococcus</i> spp. 5- <i>Brucella</i> spp.	1. <i>S.aureus</i> 2. <i>Streptococcus</i> spp. 3- <i>Enterococcus</i> spp. 4-KNS 5-Diğer
Kan kültürü negatif İE %	37	8
Mortalite %	24	19

İnfektif Endokarditte Kan Kültürü Negatifliği Nedenleri

- Daha önceki antibiyotik kullanımı
- Müşkülpesent hücre içi bakteriler
- Mantarlar
- Alternatif tanı

İnfektif Endokarditte Etkeni Tahmin Etme

Streptokok

- <40 yaş
- Toplumdan edinilmiş
- Doğal kapak
- Romatizmal veya konjenital kapak hastalığı

Stafilokok

- Sağlık bakımıyla ilişkili
- Pace-maker varlığı
- Başvuruda kreatinin >1.2 mg/dl

Enterokok

- >50 yaş
- Perivalvuler apsesi olan geç yapay kapak endokarditi
- Hemodiyaliz uygulanan hasta

Kan Kültürü Negatif İnfektif Endokarditlerde Etkenler

- Çiftlik hayvanıyla temas veya çiğ süt tüketimi
  - *Brucella* spp.
  - *Coxiella burnetii*
- Kedi teması veya evsiz
  - *Bartonella* spp.
- Yapay kapak varlığı
  - *Mycobacterium chimaera*
  - *Candida* spp., *Aspergillus* spp.
- *Tropheryma whipplei*, *Legionella* spp., *Mycoplasma* spp.
Chlamydophila spp.

Klinik Özellikler

- **Sistemik**
  - Ateş (%80-90), titreme, halsizlik, gece terlemeleri, kilo kaybı, iştahsızlık, anemi
- **Kardiyak**
  - Nefes darlığı, göğüs ağrısı, parmak çomaklaşması (subakut)
  - Regürjitan üfürüm (yeni başlayan veya şiddeti artan)
  - KKY bulguları (akut mitral veya aort yetmezliğine bağlı)
- **Embolik/vasküler olaylar**
- **İmmunopatolojik olaylar**

Klinik Özellikler

- Embolik/vasküler
  - Peteşiler, kıymıksı kanamalar, Janeway lezyonları
  - Fokal nörolojik bulgular, baş ağrısı
  - Mikroskopik hematüri, yan ağrısı $\pm$ aktif sediment
  - Sağ kapak İE: AC embolisi

Janeway lezyonları

Kıymıksı kanamalar

Klinik Özellikler

- İmmünopatolojik olaylar
  - İE’de kanda sürekli bakteri var, hem humoral, hem hücrel immüniteyi uyarır
    - Splenomegali
    - Periferik kanda makrofajların varlığı
    - Dolaşımda çok fazla ve çeşitli antikorların oluşumu
    - Dolaşımda çok fazla antijen-antikor kompleksi oluşumu

Klinik Özellikler-İmmünopatolojik Olaylar

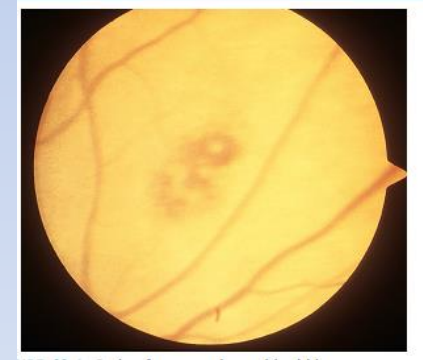
- Dolaşımda çok fazla ve çeşitli antikorlar oluşur
  - Hipergamaglobulinemi
  - Romatoid faktör
  - Antinükleer antikorlar
  - pANCA-cANCA pozitifliği
  - Mikroorganizmalarla çapraz reaksiyon veren antikorlar

Romatolojik hastalıklarla karışır

Diğer ifeksiyon hastalıklarıyla karışır

Klinik Özellikler-İmmünopatolojik Olaylar

- Dolaşımdaki fazla immün komplekslere bağlı
  - Osler nodu
  - Glomerulonefrit
  - Artrit
  - Roth lekesi
- Tedaviyle antikorlar ve immün kompleksler azalır

İnfektif Endokardit Düşünülmesi Gereken Durumlar

- Eğilimi olan hastada
  - Odağı bulunamayan ateş veya akut faz yanıtı
  - Uzun süreli terleme, kilo kaybı, iştahsızlık, yorgunluk
- Ateş+yeni kapak regürjitasyonu
- Ateşli hastada yeni KKY, ritim sorunu, yeni inme veya emboli
- Nedeni bulunamayan yeni embolik olay
- Nedeni bulunamayan sürekli kan kültürü pozitifliği

İnfektif Endokarditin Mikrobiyolojik Tanısı

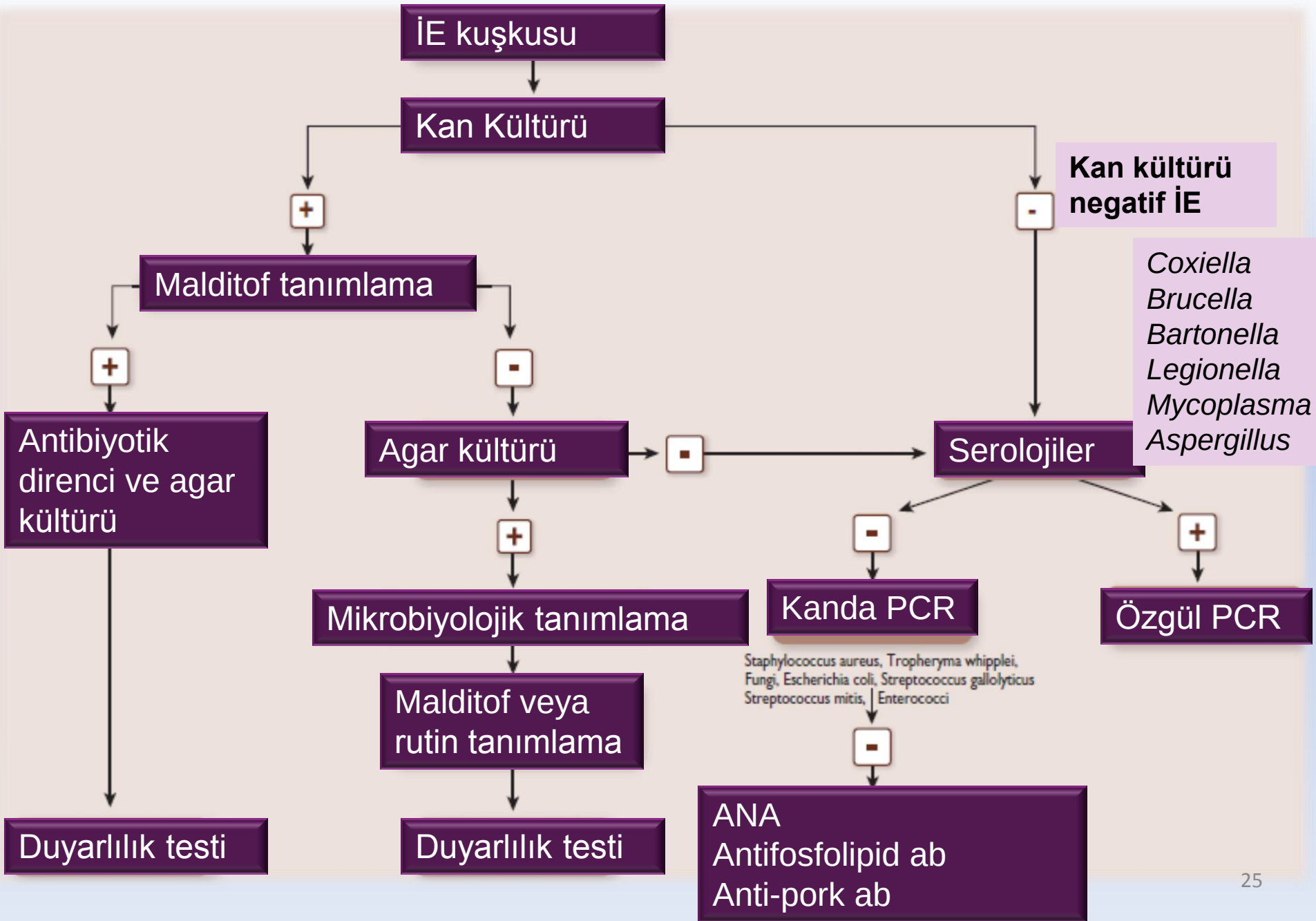
- **Kan kültürü:** Antibiyotikler başlanmadan önce, yarım saat arayla 3 set (6 şişe-60 ml) alınmalı
  - Ateşsiz dönemde de alınabilir, sürekli bakteriyemi var
  - 60 ml kan bakteriyemilerin %95-99'unu saptar
  - Hastaların en az yarısında alınan kan miktarı yetersiz
- **Hasta ameliyat olursa çıkarılan kapağın**
  - Kültürü
  - Histopatolojik incelemesi
  - Moleküler incelemesi

Kan Kültürü Negatif Endokarditlerde Etkenin Belirlenmesi

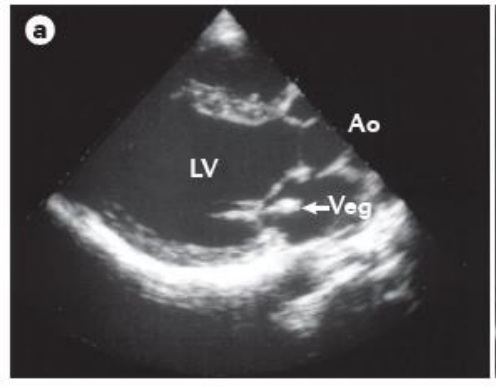
- Serolojik testler
  - Hastalık kronik, IgG cinsi antikorlar
    - *Brucella* spp.: Coombslu Wright, Brucella CAPT
    - *C.burnetii* Faz I IgG >1/800
    - *Bartonella* IgG >1/800
    - *Chlamydomphila pneumoniae* IgG >1/512
    - *Legionella* IgG >1/256
    - Galaktomannan
- *Mycobacterium* spp. için uygun kan kültürü şişelerine kan alınması
- Önceden antibiyotik kullanmış hastaysa kanda mültipleks PCR testleri

İnfektif Endokarditin Mikrobiyolojik Tanısı

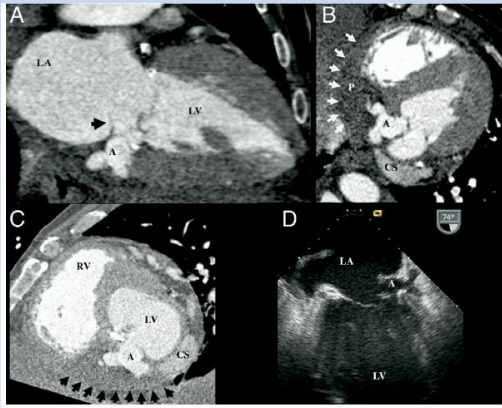

İnfektif Endokardit Tanısında Görüntüleme Yöntemleri

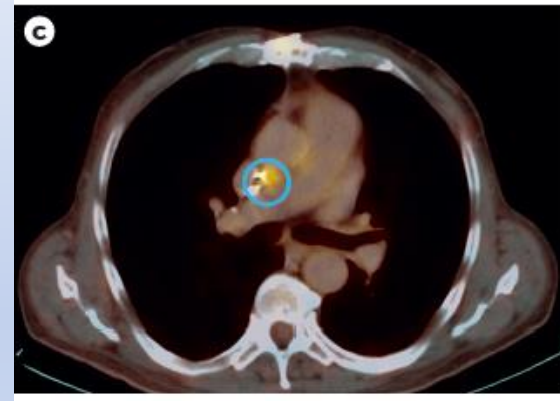
- Ekokardiyografi

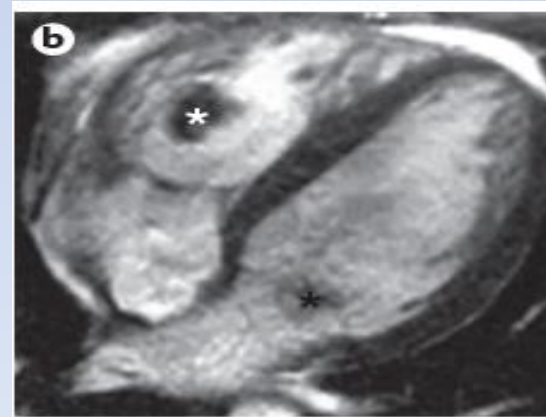
- Multislice BT

- Kardiyak PET-BT, işaretli lökosit SPECT-BT

- Kardiyak MR

Holland TL. *Nature Rev Dis Prim* 2016;2:1-22
Gomes A. *Lancet Infect Dis* 2017; 17: e1-14

İnfektif Endokardit Tanısında Ekokardiyografi

- En sık kullanılan yöntem
- Önce TTE, şu durumlarda ek olarak TEE yapılmalı
  - Yapay kapak veya diğer intrakardiyak araç varlığı
  - TTE negatif ancak İE kuşkusu yüksek
  - TTE sonucunun pozitif olması
  - Torasik görüntü kalitesi kötü

Modifiye Duke Ölçütleri

Kesin infektif endokardit tanısı

Patolojik ölçütler

- **Vejetasyonda mikroorganizma üretilmesi veya gösterilmesi veya**
- **Histopatolojik olarak vejetasyon belirlenmesi**

Klinik ölçütler

- **2 major ölçüt veya**
- **1 major , 3 minor ölçüt veya**
- **5 minor ölçüt**

Majör Duke Klinik Ölçütleri

İnfektif endokardit düşündüren kan kültürü pozitifliği

- İki set kan kültüründe endokardit için tipik bakterilerin üremesi
  - Viridans streptokoklar, *Streptococcus bovis*, HACEK grubu, *Staphylococcus aureus*; toplum kökenli enterokoklar
- Tipik olmayan bakterilerle sürekli bakteriyemi
  - >12 saat arayla alınmış iki set kan kültüründe
  - >1 saat içinde alınmış 3 set kan kültürünün hepsinde
- *Coxiella burnetii* için tek bir pozitif kan kültürü ya da faz I IgG antikor titresinin >1:800 olması

Majör Duke Klinik Ölçütleri

Görüntüleme yöntemlerinde endokarditle uyumlu bulgular saptanması

- Ekokardiyografi: Vejetasyon, apse, pseudoanevrizma, intrakardiyak fistül, kapak perforasyonu veya anevrizma, yapay kapakta yeni ayrışma, yeni valvüler yetersizlik
- 18F-FDG PET/BT (kapak >3 ay önce implante edilmiş hastalarda) veya işaretli lökosit SPECT/BT: Protez kapak çevresinde anormal aktivite
- Kardiyak BT: Paravalvüler lezyon

Minör Duke Klinik Ölçütleri

- **Yatkınlık:** Yatkınlık oluşturan kalp hastalığı, İVDU
- **Ateş:** Vücut sıcaklığının $>38^{\circ}\text{C}$ olması
- **Embolik/Vasküler olaylar**
  - Arteriyel emboli (**görüntülemeyle tanınanlar dahil**), mikotik anevrizma, intrakraniyal hemoraji, konjunktival hemoraji, Janeway
- **İmmünolojik olaylar**
  - Glomerülonefrit, Osler, Roth, RF
- **Mikrobiyolojik kanıtlar**
  - Majör ölçütleri karşılamayan kan kültürü pozitiflikleri
  - Enfeksiyonun serolojik kanıtları

İnfektif Endokarditte Tanı Algoritması

İnfektif Endokardit Tedavisi

- İE'de antimikrobik tedavi çok zor
  - Vejetasyonda
    - Konak savunması yetersiz
    - Bakteri yoğunluğu çok yüksek
    - Mikroorganizmaların metabolik aktivitesi yavaş
  - Antimikrobik tedavinin yanında cerrahi de sıklıkla gerekmektedir

İnfektif Endokarditte Antimikrobik Tedavi

- Etkili bir antimikrobik tedavi için şunlar çok önemli
  - Etkenin izolasyonu
  - Tür düzeyinde adlandırılması
  - MIC değerlerinin belirlenmesi

İnfektif Endokarditte Antimikrobik Tedavi

- **Kuralları**

- Sidal ajanlar kullanılmalı
- İlaçlar parenteral yoldan verilmeli
- İlaçlar uzun süreli verilmeli
  - Genellikle doğal kapakta 4, yapayda 6 hafta

- **Ampirik tedavi erkenden başlanmalı**

- Ağır sepsisi, emboli riskini ve mortaliteyi azaltabilir
- Akut olgularda, kan kültürleri bir saatte alınıp hemen başlanmalı
- Subakut olgularda da kan kültürleri uygun şekilde alınıp başlanmalı
- Kültür sonuçlarına göre gerekirse yeniden düzenlenmeli

Fernandez-Hidalgo N. Clin Microbiol Infect 2011; 17(5): 769-75
Thuny F. Lancet. 2012; 379: 965-75
Habib G. Eur Heart J 2015; 36, 3075–3123

İnfektif Endokardit Tedavisi

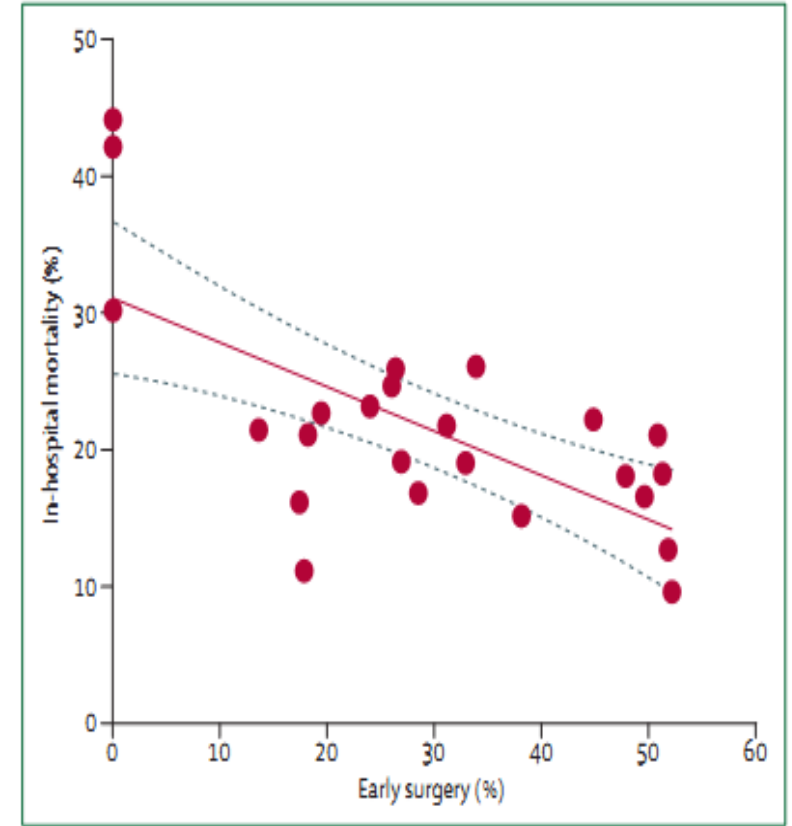
- Ampirik tedavide stafilokoklar, streptokoklar ve enterokoklar kapsanmalı
  - Doğal kapak ve geç dönem yapay kapak İE
    - Ampisilin-sulbaktam 4X3 gr İV± gentamisin 3X1mg/kg İV
  - Erken yapay kapak İE
    - Vankomisin+gentamisin+rifampisin+sefepim

İnfektif Endokardit Tedavisi

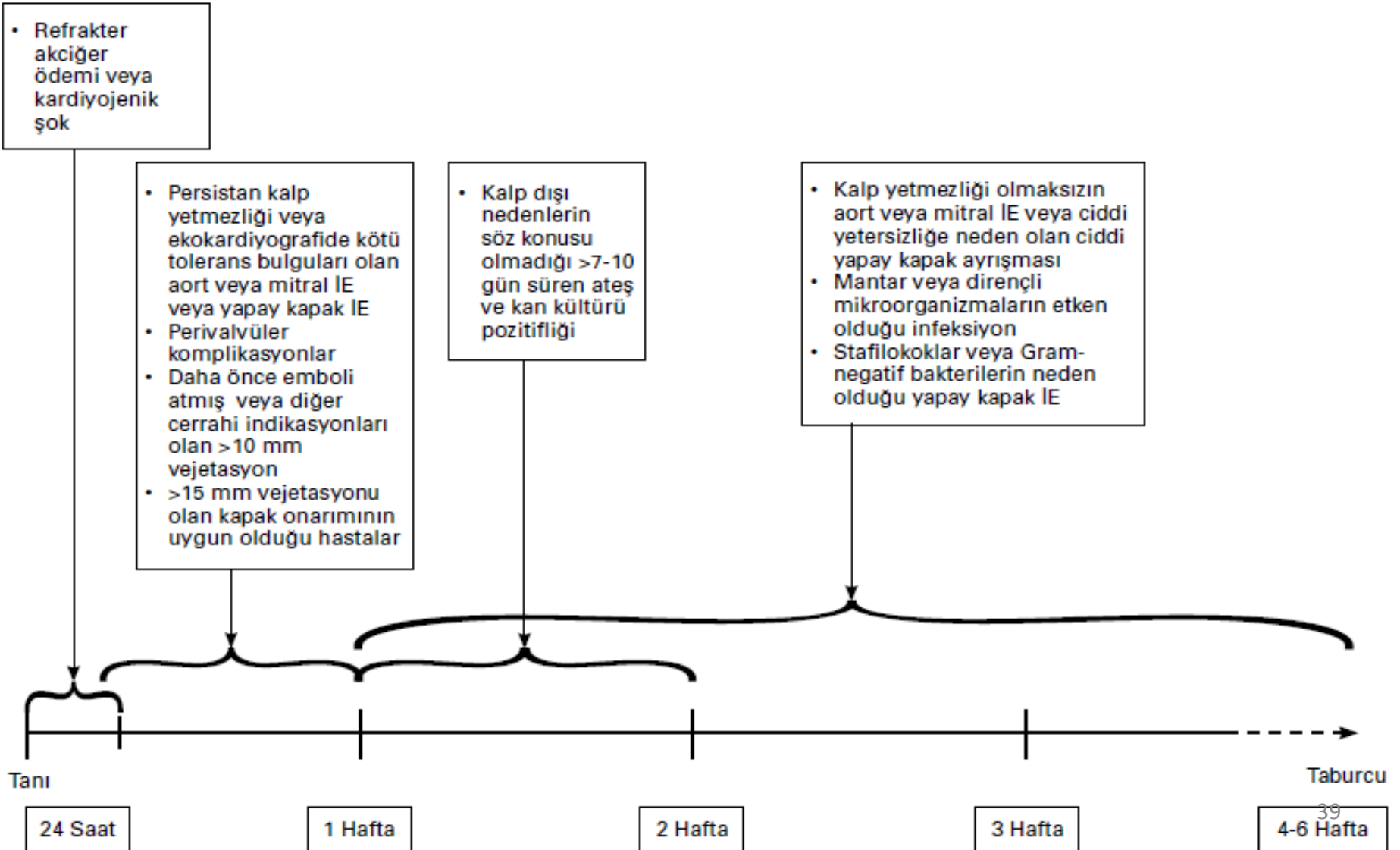
- Etkene yönelik tedavi
  - Viridans streptokoklar (MIC değerine göre)
    - Penisilin G±Gentamisin
  - Enterokoklar
    - Ampisilin+gentamisin veya
    - Ampisilin+seftriakson
  - Stafilokoklar
    - Metisiline duyarlı: Sefazolin
    - Metisiline dirençli: Vankomisin
    - Vankomisin MIC>2:Daptomisin

İnfektif Endokarditte Cerrahi Tedavi

- Olguların %25-50'sinde akut dönemde cerrahi gerekir
- Cerrahi indikasyonları
  - Kalp yetmezliği
  - Embolilerin önlenmesi
  - Kontrol edilemeyen infeksiyon
- İndikasyonu varsa hemen yapılmalı
- Antibiyotiklerin başlanmış olması yeterli

İnfektif Endokarditte Cerrahinin Zamanlaması

İnfektif Endokarditte Mortalitenin Azaltılması

- Hastaların multidisipliner bir **İE ekibi** tarafından izlenmesi
  - Yüksek riskli hastaların hızla tanımlanması ve gereğinde sevk
    - Kalp yetmezliği, reküran emboli, sepsis, viridans dışı etken, büyük veya büyüyen vejetasyon, infeksiyonun perivalvuler yayılımı, kalp bloğu vb
  - Tanı ve tedavide kullanılacak standartların belirlenmesi
  - Tanı ve tedavi uygulamalarının bu standartlara göre yapılması
- KLİMİK İEÇG, ilgili diğer derneklerle birlikte Türkiye İnfektif Endokardit Uzlaşi Raporu'nu hazırlamakta

Baddour LM. Circulation. 2015;132:1435-1486
Habib G. Europ Heart J 2015; 36, 3075–3123

İnfektif Endokarditin Önlenmesi

Profilaksi

- Kalp kapak hastalığı olan kişilerde, bakteriyemiye yol açabilecek invazif girişimlerden önce antimikrobik kullanılması
  - Etkinliğini gösteren randomize kontrollü çalışma yok
  - Olgu-kontrol çalışmalarında dental işlemlerle İE arasında ilişki yok
  - Bu bilgiler, İE profilaksi rehberlerinde antibiyotik indikasyonlarında büyük azalmaya yol açmıştır

İnfektif Endokarditin Önlenmesi

Profilaksi

- İE gelişmesi açısından en yüksek riskli gruba
  - Geçirilmiş İE
  - Yapay kapak-halka varlığı
  - Siyanotik konjenital kalp hastalıkları
- Sadece kanamalı dental işlemlerde
- İşlemden 1 saat önce
  - Oral amoksisilin 2 gr
  - Oral klindamisin 600 mg

İnfektif Endokarditin Önlenmesi

- Riskli hastalarda bakteriyemilerin etkin tedavisi
- Uygun oral ve cilt hijyeni sağlanması
  - Yılda 1-2 diş hekimi muayenesi
- Piercing ve dövmeden kaçınılması
- İnfüzyon kateterleri ve invazif işlemlerden kaçınılması
- Santral kateterler yerine periferik kateterlerin tercih edilmesi
- Santral ve periferik kateterler takarken bakım demetlerine uyulması

Aklımızda Kalsın

- İE sıklığı artmaktadır, mortalitesi çok yüksektir
- En sık etken *S.aureus*, ülkemizde viridanslar ve *Brucella* spp. de önemli
- Tanı için 3 set (60 ml) kan kültürü ve serolojik incelemeler gereklidir
- Eko dışında PET-SPECT/BT, BT ve MR kullanılabilir
- Örnekler alındıktan sonra rehberlerle uygun ampirik antimikrobikler başlanmalı, sonuçlarla revize edilmelidir
- Kalp yetmezliği veya emboli riski yüksek olanlara erken cerrahi yapılmalı
- İE riskinin en yüksek olduğu hastalara sadece kanamalı diş tedavileri sırasında 2 gr amoksisilinle profilaksi verilmeli
- Hastalara taburcu olurken önleme konusunda eğitim verilmeli
- İE'li hastalar multidisipliner bir ekip tarafından izlenmelidir